

AUGUSTVS II, DEI GRATIA,
 REX POLONIAE MAGNVS DVX LITHVANIAE,
 RUSSIAE PRUSSIAE MASSOUIAE, SAMOGITIAE, KJILOVIAE, VOL-
 HINIAE, PODOLIAE, PODLACHIAE, LIVONIAE, SMOLENSCIAE, SEVERIAE,
 CZERNIECHOVIAEQ. NECNON HAEREDITARIJVS DUX SAXONIAE, &
 Princeps Elector.

Significamus presentibus Lris Vris quorum interest Vniuersis et Sin-
 gulis. Cum sub his modernorum Calamitosorum temporum Molim-
 nibus Ciues Vri Vtelicenses, utpote Sp̄tes Casimirus Wacholski, Cle-
 mens Ignkowiſki Consules, et Casimirus Kapinski Aduocatus Cuiusda-
 tis Vri Vtelicensis Namine Magistratus et totius Communitatis ac
 Ordinum eiusdem Cuiusdaſ Vri Vtelicensis, querentes in celam humil-
 itate per Certos Conſiliarios Nros Lateri Vro assidentes supplicarent No-
 bis de Omnia eorum Jura, Priuilegia, Libertates ac Immunitates per Serenissimos Antecessores Vros
 Reges Poloniae ipis clementer collata et approbata, tractu vero temporum subsecuti per nonnullorum
 Officiorum usurpataſ inſeſiones conuulsa et uiolata, Aucte Vra Regia approbare ratificare inno-
 re roborare ac confirmare dignaremur. Produxissentq; Nobis Lras Pargamentas, manu Serenissimi olim
 Joannis III Antecessoris Vri subſcraſ Sigilloſq; Regni Minoris Cancellaris, appenso munitas. Sanas
 Saluas illesas omniaſ Suppitionis Notaſ carentes Approbationem et Consumationem omnium in Vniuerso
 Quorum Tenor sequitur estq; talis. IOANNES III. DEI GRATIA Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuan-
 iae, Russiae, Prussiae, Massouiae, Samogitiae, Kijouiae, Volhiniae, Podoliae, Podlachie, Liuaniae, Smolen-
 sciae, Severiae, Czorniechouiaeq;. Significamus presentibus Lris Vris quorum interest Vniuersis et
 Singulis. Quod cum Nobis supplicarent Vobis Johannes Madysq; Consul Vtelicent et Senior Sa-
 camerarius Cuiusdaſ Vri Vtelicent et Sp̄tes Jacobus Kozkowiſki Consul Vtelicent Vri Sp̄tes et totius
 Communitatis Cuiusdaſ Vri Vtelicent ut omnia Jura et Priuilegia predictae Cuiusdaſ Vri
 licent a Serenissimis olim Diua Memoriae Antecessoribus Vris Regibus Poloniae collata ratificata
 et approbata sunt Auctoritate quoq; Vra in his Regni Vri Inſis approbare ratificare confirmare
 roborare et renouare dignaremur. Produxissentq; Nobis horum Omnium Priuilegiorum Literas in
 Pargameno exaratas, Manu Sereni olim Diua Memoriae Michaelis Regis et Antecessoris Nostri
 subſcraſ Sigilloſq; Regni Minoris Cancellaria appenso munitas. Sanas, Saluas illesas omniaſ
 Suppitionis notaſ carentes. Quarum Literarum Tenor sequitur de Verbo ad Verbum est talis.
 Michael Dei Graa Rex Poloniae, Magnu Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Massouiae, Samogit-
 iae, Kijouiae, Podoliae, Podlachie, Liuaniae, Smolensciae, Seueriae, Czorniechouiaeq;. Significamus
 presentibus Lris Vris quorum interest Vniuersis et Singulis. Perennaturorum Imperiorum eam
 peculiararem censemus et arbitramur felicitatem non tantum Jura, Priuilegia Libertate et
 Immunitate Cuiusdaſ Vri tam maioribus quam et minoribus, per Diuos Sermonesq; Prædecessores

40
Nostros gratiosi collata se per nos circa auspiciatissimam inaugurationem ad felicem Coronationem
Nostram Solemni Iuramentum Sacramento in facie Omnium Ordinum Regni praestito Uni-
uersaliter approbata iterata Speciali Diplomate Nri Aulice confirmare cepit. Verum etiam
Sarta tectaque inuiolabiliter conseruare dignum et conueniens est. Proinde et Nos annuente
te Dei Praepotentis Dextera Indigni huius Regni et Dominionum eidem annexorum assum-
pto Diademate, nihil penitus consideramus quam insistendo laudabilibus Sermorum An-
tecessorum Nostrorum Exemplis omnibus Cuius et Subditis Nris ad Mitem Nam Regni
reuerentibus particularem Confirmationem denegare nolamus quinimo eorundem maiora in-
crementa impertiri uolumus. Cum uero Nobis per Sphlem et Famatum Franciscum
Przedboraki Consulem, et Simonem Kordecki Scabinum Vielicien, Nre Ciuitatis Ex-
tra Vielicienis, per certos Consiliarios Lateri Nro nunc audentes hinc Priuilegia
50
Eris Pargameneis Exarata, Unum quidem Manu Sermi Sigismundi III. propria Sub-
scriptum Sigillisq; Pensilibus hinc tam Maioris quam et minoris Cancellaris Regni. Alterum
uero Approbatorium Confirmationis Omnium Iurium et Priuilegiorum Ciuitatis eiusdem
Vielicien in Inuersum Omnium Seruiens Manu Sermi Joannis Casimiri uidem pro-
pria Subscriptum, Sigillo Maioris Cancellaris Regni communitum sana salua et illata omni-
Suspensionis Nota in se carentia reproduxerunt ac Nobis humillime supplicauerunt ut
eadem Priuilegia Aulice Nra Regia approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quo-
rum Priuilegiorum et quidem Primi Tenor prout sequitur est eiuusmodi. In Nomine
Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus III. Dei Gratia
Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Massouiae, Samogitiae, Lituaniae,
Necnon Suecorum Gothorum Vandalorumq; Aruii Rex. Significamus praesenti-
bus Lris Nris quorum interest Uniuersis et Singulis. Quod cum Sermi e Antecessoris
Nri praecipuam semper Ciuitatis Nrae Magni Salis Vielicien habuissent rationem
ut patet quae in Fodinis Nra Salinae plurimum adferat commodi ita ut tam eti-
am vna ex Sex Ciuitatibus perpetuorum Iudicum Commissariorum Ultimis Instan-
tiis Priuilegiatorum esse uoluerint idem quoq; Nobis faciendum existimauimus, hoc
praesertim iniquissimo tempore, quod cum multis aliis Ciuitates, praecipue nam illa quoq;
ad summam peruenit Egrestatem. Cum itaq; in eadem Ciuitate Vielicien ab ipsa
Fundatione Aduocata fuerit erecta quae cum multis Annis per duos Insignes Viri
possideretur tandem Munificentia primum quidem Sermi Regis Vladislai, postmodum Ser-
renissimi Sigismundi Primi et Nri et Antecessoris Nri desideratissimi eidem ipsi Ciui-
tati Vielicien collata per eorq; Consensu eorundem Sermorum Regum accedente, Primum
70
quodam medietatem sub tempore Memorati Regis Vladislai empta, postea uero praefati
Regis Sigismundi Primi tempore, Iuris Ordine, in reliqua medietate de manibus diuerso-
rum Possidorum redempta fuit, eaq; postea temporis Successu Regibus Regni sic dispen-
sibus ad Cai mendum Inoco Joanni Szczerbic etulico Nro per Nos concessa, per ipsum
per aliquot Decia Nra redempta fuit. Is uero posteaquam illam et Annis aliquot
possederet, et precibus Cuium illorum adductus est, ut de ditanda eadem Aduocata
certam cum eis fecisset Compositionem, permisisset ut iidem Cives Vielicienenses In-
corporacionem eius Aduocatae apud Nos et Regni Nri Ordines impetrarent, unde fa-
ctum est, Et primum quidem Negilatae totius Palatinatus Cracouien in Conuentu
particulari

80 particulari Proconsulenti, unanimi Consensu id Nuntijs Suis in Mandatis dedis-
 set tandem uero omnes Ordines Regni in Conuentu presenti Gnali id ipsum ad Nos
 petierunt, ut eandem Aduocatum Ciuitati illi conferremus et perpetuis temporibus in-
 corporarem. Dedimus itaque hoc libenter, et Intercessionibus Senatorum Nuntiorumque
 Terrestrium, ad presentem Conuentum Congregatorum, ut primumquidem Contractum seu
 Compositionem per prefatos Cives Vielicenses, cum Memorato Joanne Szerebicki
 Moderno eius Aduocato Patore eo die factam approbaremus prout iam ex nunc
 in omnibus Punctis, clausulis et Conditionibus approbamus et confirmamus, inheren-
 90 doq; Constitutioni publica Conuentus Moderni, Aduocatum prefatam cum omni-
 bus eius agris, Campis, fundis, Subditis, adificijs, Censibus, laboribus, fructibus, redi-
 tibus, Emolumentisque Vniuersis ita late longe et circumferentialiter prout ex antiquo
 in Suis metis, limitibus et Granitiibus, et prout eam Modernus Patror Vigore Commensu-
 ratio Commissorialis et Decretorum Decretorum tenuit et possedit, Ciuitati predicta Vielic-
 ensi eiusque Ciuibus in Vniuersa Ciuitatis publicas, Jure perpetuo et hereditario, conferimus,
 damus, donamus et incorporamus, temporibus perpetuis, cum omni Jure dominio, propri-
 etate et hereditate per eandem Ciuitatem, eiusque Cives, tenent habent perpetuo possiden-
 atq; in Vniuersa, uti premissum est Ciuitatis illius publicas conuertent, necnon cum expressa
 et plenaria facultate et potestate Judicia omnia ad Aduocatum Spectantia tam Burgra-
 hialia quam Exposita et quouis alia, iuxta Contenta et presertim Priuilegiorum, per Se-
 renissimos et Antecessores Nostros Ciuitati illi concessorum, per Aduocatum seu Viceaduocato-
 100 rum per Consules ex medio antiquorum Consulium eligendum et Scabinos ex presertim Ju-
 ris Magdeburgensis iudicant tractant et exercendi. Saluo ex eadem Aduocata Seruitio vel-
 lico, tempore publicae Expeditionis Nobis Regi publicae prestando, Harum quibus Sigil-
 lum Mottis Nostri appensum est Manu Nostri Subscriptarum Testimonio Legarum. Dato
 Curia in Conuentu Regni Generali, Die XXVI Mensis Februarij, Anno Dni MDCIX.
 Regnorum Nostrorum Poloniae XXXII. Sueciae XV. Presentibus Illustrissimis, Reue-
 rendissimis, Reverendis, Illustribus, Magnificis et Gnatis Senatorij, Dignitaris, Officiali-
 bus et Aulicis, tum etiam Nuntijs Terrarum Regni et M.D. Lithuanis protunc ad Con-
 uentum gnalem Congregatis in Origli Priuilegio expressi et Specificati. Sigmundus
 Rex. Locus Sigillorum Mottis et Misionis Cancellariae Regni. Martinus Morsus
 110 Secretarius Regis M.D. Nostri. Secundi uero Series est talis. Joannes Casimirus
 Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Borussiae, Prussiae, Massouiae, Sa-
 mogitia, Kiuonia, Liouonia, Smolensciae, Seueriae, Czerniechouiaque, necnon Suea-
 rorum, Danialorumq; Heredum Rex. Significamus praesentibus Vniuersis Nostri quor-
 um interest Vniuersis et Singulis, Quod cum in praesentibus Comitibus Regni Gene-
 ralibus, felicis Coronationis Nostri, Jamatus Proconsul, Consules, Aduocatus et Scabi-
 ni, notaq; Communitas Ciuitatis Nostre Vielicensis, per Jamatum Simonem, Guoge-
 120 lici, et Paulum Skalski, Consules Vielicenses, ac Concives suas, Juramentum fidelit-
 atis, Suae Nobis, praestitissent, humiliterq; Nobis supplicassent, ut eorum Jura Pri-
 uilegia approbare et confirmare dignaremur. Nos quomodo in prefato Com-
 munitate Nostre Conuentu, omnia in Priuilegiis, Jura, Priuilegia, Libas, immunitates publi-
 cas et priuatas, omnium Regni et Dominionum Nostrorum Incolam, Statu, Ciuitate

152

nis et dignitatis cuiusvis tam Spiritualis quam Secularis Ordinis hominum, ab An-
 ecessoribus Nra rite concessas quibus Juramento approbavimus et confirmavimus, ita
 et nunc prefatorum Civium Vielicensium Supplicandi uti iusta, benigne annu-
 entes, omnia et Singula eorundem Iura, Grās, Privilegia, Immunitates, Libertates,
 prerogativas, Exemptiones, ac Libertatem vigore Constitutionis Anni Millesimi,
 Trecentissimi, Trigesimi Tertij ab omnibus Stationibus et Exactionibus Militum,
 omnesque alias Consuetudines laudabiles, necnon Depositoria, Decreta, Concessionis,
 Plebiscita, Senatus Consulta, Inscriptiones, Cessiones, Exemptiones, Arrificum et Con-
 tuberniorum Fraternitates eorumque Privilegia et Principale Privilegium Sermi olim
 Vladislai Quarti Fratris Nri karissimi De Data Varavia Die XXII. Mensis Aprilis
 Anno Domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo Sexto, Contubernio Salis Inviso
 alij Stolnikom y Koparzom rāone meliorationis Soluonis ac mensuris benigne col-
 latis, necnon prerogativas indulta, quietudines et alia omnia Munimenta tam Perga-
 menea quam papirca, tam Constitutionibus Regni, quam etiam per Sermos olim Sigi-
 mundum III. Parentem Vladislauum IV. Fratrem Nrum Charissimum, aliosque quos-
 uis Diuos Reges, Principes, Duces ac Praedecessores Nros, ac alias quascumque Personas
 Spirituales, vel Seculares eidem Civitati Nra Vielicensi data et concessa, datas et
 concessas, iustas et legimas, tam in genere quam in Specie, ita ut Generalitas Speciali-
 tati et Specialitas Generalitati non deroget in omnibus eorum, eorumque articulis,
 Punctis, Clausulis, Conditionibus ac in huius de Verbo ad Verbum inserta essent, auctoritate
 Nra Regia approbanda et confirmanda esse duximus, prout approbamus et confirma-
 mus presentibus Lris Nris decernentes easdem in quantum Iuris est et usus eor-
 rum habetur, vim et robur debita firmitatis obtinere debere. In quorum fide nos
 presentes manu Nra Subscras Sigillo Regni muniri iussimus. Datum Cracoviae
 in Comitio Regni Gnali, Felici Coronacionis Nrae Die Sexto Februarii
 Anno Domini Millesimo, Sexcentesimo, Quadragesimo, Nono. Regnorum Nrorum
 Poloniae et Sueciae Anno Primo. Presentibus, Reverendissimis, Reverendis
 Magnificis, Gnois Senatori, Dignitatis Officialibus et Aulicis, tum etiam Nunc
 ijs Terrarum Regni et c. d. ad praesentia Comitia congregatis in Cracovia Privi-
 legio laudata et Specificata. Joannes Casimirus Rex. Locus Sigilli Cancellaris
 Regni Majoris. Thomas Viejski Regis Mtiis Scriba nppa. Nos itaque
 Michael Rex prefatae Supplicandi benigne annuentes, eadem Privilegia in omni-
 bus eorundem Punctis, articulis, Conditionibus, Nexibus et Ligamentis, approbanda et
 confirmanda et ratificanda esse duximus, uti quidem de Suprema pte Nra Regia
 in quantum Iuris est, approbamus et confirmamus, harum Literarum Munimine,
 decernentes easdem vim et robur perpetua firmitatis obtinere debere. In quorum omni-
 um fidem et evidentiis Testimonium, presentibus manu Nra Subscras Sigillum Regni
 Subappensum. Datum Varavia, Die XXVIII. Mensis Novembris, Anno Domini
 M.D. CLXX. Regni vero Nri Anno Secundo. Michael Rex. Sigillum appen-
 sum. Regni Minoris Cancellaria. Joannes Wloclawski, Varmienensis et Culmensis
 Cancellarius, Scriba Regis Mtiis. Nos itaque Joannes III. etiam in hoc felici Cor-
 naconis Nre Conventu Gnali, omnia Iura, Privilegia, Libertates et prerogativas,

150

151

150

150

Onis

164 Uniuersis Regni Nri Ordinibus, Ciuitatibus et Opidis ac Subditis Nris generaliter
omnibus Literis Nris abunde approbauimus tamen Supplicationi Supradictorum Ciuium
Vieliceni^{um} praesertim Nobilis Joannis Gladys^{ki} Militis Nri Veterani fauente meritis cui
in hac Ciuitate Vieliceni^{um} bellica Arma deponere Sudoresq; Martios detergere et ad de-
170 cursum Vitae suae amorum sic fati disponentibus complacuit libenter Supplicationi
huius derulimus omniaq; Iura et Priuilegia huc inserta in omnibus Punctis Clausulis et
Conditionibus et ut huc Nra Regia renouanda, conseruanda, ratificanda, Confirmanda
reboranda et approbanda esse duximus prout renouamus, conseruamus ratificamus, Con-
firmamus roboramus et approbamus In quantum Iuris est et Usus earum habetur. De-
cernente, eadem Vim et robur debita firmitatis semper obtinere debere perpetuis
temporibus. In Cuius rei fidem praesentes Manus Nra Subiectas Sigillo Regni commu-
niri iussimus. Datum Cracouiae in Comitij^o Gnali^o. Felicia Coronacione Nra Die
XXX Mensis Aprilis, Anno Domini. MDCXXXVI. Regni Nri II. Anno. Jo-
annes Rex. Locus Sigilli Cancellariae Minoris Regni. Melchior Gurouski
Scriba Regis Nri Secretarius. **NOS ITAQ AVGVSTVS REX.** Supplicationi pre-
180 fatorum Ciuium Vieliceniensium, uti iusta benignè annuente. Quomodo circa felici-
tatem Coronacionem Nram omnia in Inuersum Iura, Priuilegia, Debra^{ta} Gra^{ta} Immunitate^{rum} pu-
blicas et priuatas Omnium Regni et Dominiorum Nrorum Inclarum Statu^{um} Conditionis et
dignitatis cuiusvis Ordinis hominum, a Serenissimis Antecessoribus Nris, rite concessa
et collata Iureiurando approbauimus et confirmauimus, ita et nunc praefatos Ciues Nros Vie-
licenses circa ea inuiolabiliter conseruare et manutenere cupientes et ut huc et de plenitudine
Nra Nra Regia omnia et Singula eorundem Iura, Priuilegia, Debra^{ta} Immunitate^{rum} Libertate^{rum}
Prerogatiuas, Literas, Exemptiones, ac Libertationem Vigore Constitutionum Regni publicanda
ab omnibus Stationibus et Exactionibus Militum, omnesq; alias Consuetudines laudabiles nec
non Depositoria, Concessionem Plebana, Seruicia Consuetas Inuentiones, Cessiones, Artificum
et Contuberniorum Fraternitates eorumq; Priuilegia. Et praecipue Priuilegium Supra-
190 dictum Serenissimi Antecessoris Nri Joannis III. Nra Priuilegia Sermonum Sigis-
mundi De Data Cracouiae Fra^{tra} Saeta ante Dominicam Bamis Palmarum et Anno Dni Mille-
simo Quingentesimo Septimo et Sigismundi et Augusti, de Data Cracouiae in Conuentu Re-
gno Gnali Die Septima Mensis Iulij Anno Millesimo Quingentesimo Septuagesimo III. Ciuium
de Data Cracouiae Die Trigesima Maij, et Anno Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Primo, III.
Joannis III. Vaka^{ta} Die Decima Septima Aprilis, et Millesimo Sexcentesimo, Ceteruagesimo Tertio
quibus omnia Iura, Priuilegia, Prerogatiuas, Libertates Ciuitati huic collata et concessa, ten-
firmata et approbata sunt, Impensa uero Superflua, Inuo Succamrio et eius Iudici seu
Deputato abrogata, et non nisi semel in Anno descendenti Viginti duo Tertones assignati
200 tum et Auocaciones Causarum ex Crudis Ciuonibus, Inuentione Consulium, Ciuium et In-
clarum Vieliceniensium prohibita, et Appellationes a Iudicio Succamrli^o recta ad Iudicia Dea
deuolui assignata, Prouentusq; Ciuitatis ipsius Ciuium competere, Neclon Prouentus Suda-
merariales iniusti sublati, Consules uere ex Quindecim Nonnisi Sex eligendi, Processus Inu-
or inuentionis ac alia ad bonum Regimen et Conseruacionem Ciuitatis ordinata et constitu-
ta sunt. III. Serenissimi Sigismundi et Augusti De data Cracouiae Die Quinta Octobris Anno
205 Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Primo, Reserum ad Gndrum Succamrium, ne Conu-

BJ Dept. 417